

De studiedag. Voor veel docenten is het een term die niet direct enthousiast maakt. Want hoe goed bedoelt ook: meestal wordt er niet zo veel geleerd op zo'n dag. Jammer, en zonde van de (kostbare) tijd die er aan besteed wordt! Hoe kun je dat nu beter doen als school?

Als docent staat [je leren](#) nooit stil. Je bent continu bezig met het opdoen van nieuwe inzichten. Soms uit de praktijk, soms door studie, en soms ook door [reflectie en intervisie](#). Gesprekken met leerlingen, ouders of collega's helpen je om als docent te groeien. [Literatuur](#), internet en [social media](#) helpen daar ook bij.

Maar bij een studiedag lijkt het alsof er op scholen vaak het volgende idee over leren heerst:

1. Docenten moeten kunnen kiezen uit verschillende workshops
2. Er moeten minimaal 2 of 3 verschillende rondes zijn.
3. Er moeten experts van buiten komen om workshops te geven

In het meest positieve geval zorgt dit voor een vol hoofd aan nieuwe ideeën... en geen tijd om er mee aan de slag te gaan! Maar helaas valt de opbrengst na zo'n dag toch vaak tegen...

De externe expert

Op een studiedag wordt vaak gekozen voor het invliegen van een externe expert. En voorop gesteld: er is enorm veel expertise buiten de school, die heel nuttig is om de school in te halen.

Maar in elke school zijn ook docenten die er [bovenuit steken](#). Een docent die altijd een fantastische [band op kan bouwen](#) met de moeilijkste klas. Of een docent die enorm goed is in het organiseren van een themaweek. Of een docent die [digitale leermiddelen](#) wel goed weet toe te passen. Hoe dan ook: in elke organisatie zit enorm veel kennis over lesgeven. Perfect om van elkaar te leren dus!

Vaak wordt de kennis van deze docenten niet direct op waarde geschat. Sterker: menig 'expert' maakt het mee dat er buiten school meer vraag is naar de expertise dan in zijn/haar eigen school! Ga er vanuit dat er in je school genoeg kennis en ervaring rondloopt, en geef elkaar de ruimte om dit ook te laten zien.

Daar waar het echt nodig is, kan een expert natuurlijk altijd een goede bijdrage leveren! Maar wat zonde als dat dan in een enkele workshop gebeurt... Want hoe goed een workshop van een uurtje ook is: het is bijna niet mogelijk om in die korte tijd echt iets te bereiken met een groep. Misschien dat er bij een aantal docenten nieuwe inzichten ontstaan, maar zonder dit te koppelen aan handelen gebeurt er alsnog niet zoveel.

De keuze is reuze

Een andere denkfout die vaak gemaakt wordt bij het organiseren van een studiedag: enorm veel keuze, en daarbij ook verschillende rondes. Wat je uiteindelijk krijgt is een soort Netflix voor docenten. Veel keuze, veel tijd, maar ook passief en met weinig echte invloed op het onderwijs zelf. Het is een enorm logistiek gedoe, waarbij de opbrengst meestal best mager is.

En dat is enorm zonde! Juist op een dag waarop je als docenten allemaal 'lesvrij' bent kun je samen stappen maken. Daar is wel ruimte voor nodig. Ruimte om samen te werken, elkaar te ontmoeten, ervaringen en ideeën uit te wisselen. En vooral ruimte om ook effectief iets te doen, te maken of te oefenen.

Alternatieve studiedag

Het is dus heel goed mogelijk om een studiedag te organiseren waarin er veel meer aandacht is voor het leren van docenten. Hieronder verschillende ideeën die je kunt gebruiken in het vormgeven van zo'n 'alternatieve studiedag'.

- **Vraag het aan de docenten:** wat is de grootste behoefte bij de docenten? Waar is vraag naar, en van wie zouden ze dat willen leren? Simpele vragen waarmee je snel een overzicht hebt en iets kunt organiseren waar vraag naar is.
- **Geef teveel tijd:** In een workshop van 45 minuten kun je maar weinig echt werken. Om echt aan de slag te kunnen moet er behoorlijk wat tijd zijn. Dat is ook moeilijk: want het betekent dat je keuzes moet maken. Niet alles kan!
- **Werk opbrengstgericht:** Wat moet er aan het eind van de ronde of dag af zijn? Samen doelen stellen helpt in het effectiever gebruik maken van de tijd. Je daagt jezelf (en elkaar) uit om echt iets af te maken. Presenteer dit ook tussentijds en aan het einde, zodat je samen focus houdt.
- **Gebruik een andere werkvorm:** We gaven al eerder [verschillende voorbeelden](#) van hoe je van en met elkaar kunt leren. Een EdCamp is een vorm die zeer de moeite waard is en goed 'schaalbaar is' met grote groepen, en anders is ook een 'World Cafe' een goed idee.
- **Oefen samen:** het lijkt soms wat suf, maar samen bepaalde dingen oefenen is echt een goed idee. Of het nu gaat om [feedback](#) geven, teams-functionaliteiten testen of het werken met een [micro:bit](#). Door hier met collega's samen tijd voor te nemen zorg je dat het vervolgens in de les veel beter gaat.
- **Durf te experimenteren:** De meeste experts zijn begonnen door te testen in de klas. Dit kun je ook samen als team docenten doen! Je komt iets tegen wat interessant lijkt, en daar ga je samen mee proberen om het in de praktijk te brengen. [Houd het klein](#) en ondersteun elkaar.
- **Flip de studiedag:** Maak [gebruik van video's](#) en goede artikelen om voor nieuwe informatie te zorgen, en gebruik de studiedag om deze nieuwe informatie ook om te zetten in kennis. Toepassen in plaats van ophalen!

Naast bovenstaande punten zijn er nog veel meer varianten en mogelijkheden. Genoeg dus om samen van en met elkaar te leren in school. Daarbij heb je geen enorm logistiek plan nodig, en ook geen externe experts. Wel: vertrouwen in elkaars kwaliteiten en ruimte om daar gebruik van te maken. En hoewel dat misschien zweverig kan klinken: juist hier neem je elkaar als professionals serieus. Leren is tenslotte waar het onderwijs over gaat, toch?